

Tarkkaavaisuuden sukellettaessa

heikentyminen

Sukeltaja

Kyseessä oleva sukeltaja oli 48-vuotias nainen, joka oli suorittanut laitesukelluksen peruskurssin 20 vuotta sitten. Sukeltamista hän ei kuitenkaan ollut harrastanut sen jälkeen. Nainen oli hiljattain kerrannut sukelluksen peruskurssin.

Pituutta naisella oli 170 cm ja painoa 104 kg painoindeksin (BMI) ollessa 36. Hän oli äskettäin laihduttanut 20 kg ja aikoi edelleenkin jatkaa painonpudotusta. Tällä Australiaan suuntautuneella liveabroad-matkalla hän ei kuitenkaan noudattanut mitään erityistä ruokavaliota.

Tapahtuman kuvaus

Sukeltaessaan toisena sukelluspäivänä nainen ilmoitti, että hän oli ajautunut liian pitkälle innostuessaan valokuvien ottamisesta. Hän pysähtyi katsomaan mittareitaan ja huomasi 30 metrin syvyydessä, että hänellä oli hengityskaasua jäljellä enää 70 baaria. Hänen sukellusparinsa kehotti häntä käsimerkein aloittamaan nousun, joten nainen päätti lähteä nousemaan. Hän ilmoitti tuntevansa olonsa huolestuneeksi ja oli sitä mieltä, että hänen ei tulisi nousta liian nopeasti. Niinpä hän aloitti tasaisen nousun.

Kun sukeltaja oli 14 metrissä, hän katsoi ympärilleen eikä kyennyt heti havaitsemaan sukellustoveriaan. Hän seurasi ilman vähenemistä. Lopulta hän pääsi 6 metriin niin että ilmaa oli jäljellä noin 20 baaria. Hän päätti tehdä turvapysähdyksen ja seurasi tarkasti mittariaan koko ajan. Heti kun nainen oli päättänyt turvapysähdyksensä, hän viittasi toveriaan nousemaan kiinnitysköyttä pitkin. Sukeltaja nousi pintaan hitaasti ja hallitusti. Hän totesi kuitenkin, että samanaikaisesti hän oli hyvin kiihdyksissä, mutta tunsikin myös olonsa helpottuneeksi, sillä syvyysmittari lähestyi nollaa.

Pinnalle päästyään sukeltaja täytti tasapainotusliivinsä ilmalla, katsoi mittariaan ja huomasi, että sukelluspullo oli täysin tyhjä. Hän muisteli tilannetta seuraavasti: *Kyseessä oli 30 metrin sukellus, ja tunsin oloni hyvin noloksi. Sukellusparini pyrki pysymään tyynenä, mutta voin sanoa, että hän oli järkyttynyt tilanteestani. En kertonut hänelle lainkaan, kuinka vähällä oli, että minulta olisi loppunut ilma kokonaan. Pyysin kuitenkin häneltä anteeksi sydämeni pohjasta ja lupasin, etten toimisi tällä tavoin enää koskaan. Juttelin myös erään toisen sukeltajan kanssa, joka oli aiemmin toiminut sukelluskouluttajana, ja kerron hänelle kaiken, mitä oli tapahtunut. Hän kertoi tehneensä kerran saman virheen eli innostuneensa liikaa siitä, mitä oli tekemässä, ja unohtaneensa katsoa mittareita. Ajattelin silloin: "Oho, ja sinä olet sentään sukelluskouluttaja!" Olin suorastaan järkyttynyt siitä, kuinka helposti saattaa menettää käsityksen siitä, kuinka syvällä on. Lupasin itselleni pysyä tulevilla sukelluksilla aina sukellusparini lähettyvillä ja muistaa tarkkailla mittareitani.*

Analyysi tapahtuneesta

Tämä sukeltaja oli onnekas, koska hän huomasi ajoissa, kuinka alhaalla pullon paine oli. Jos hän olisi ollut paljon pidempään tuossa syvyydessä, häneltä olisi todennäköisesti loppunut ilma ennen pintaan pääsyä. Joka vuosi saamme DANiin raportteja kuolemaan johtaneista tapauksista koskien vähemmän onnekkaita sukeltajia. Ilman loppuminen ei aina automaattisesti johda kuolemaan, mutta kun tähän tilanteeseen liittyy myös paniikkia, ja erityisesti kokemattomien sukeltajien kohdalla nopea nousu, seuraukset saattavat olla kohtalokkaita.

Australialaisessa tutkimuksessa oli mukana tuhat virkistysukeltajaa. Tutkimuksessa tultiin siihen tulokseen, että ne sukeltajat, joilla pintaan noustessa oli vain vähän ilmaa jäljellä, olivat yli 20 kertaa suuremmalla todennäköisyydellä hämmästyneitä jäljelle jääneestä ilmamäärästä verrattuna niihin sukeltajiin, joilla oli pintaan noustaessa paljon ilmaa jäljellä. Toisin sanoen ensin mainitut sukeltajat eivät yksinkertaisesti seuranneet mittareitaan, aivan kuten yllä kuvatun tapauksen sukeltaja.

Ryhdyin hiljattain ottamaan jälleen vedenalaisia valokuvia pitkän tauon jälkeen. Olen viime vuosien aikana sukeltanut paljon, mutta minulla ei ole ollut kameraa mukana. Tauon jälkeen havaitsin heti ensimmäiseksi sen, kuinka paljon kamera viekään huomiota pois muusta silloin kun havaitsee jotakin, jota haluaa kuvata. Hyvin helposti käy niin, että unohtaa pitää silmällä syvyyttä tai ilmanpainetta. Tämä on yksi syy siihen, miksi DAN muistuttaa määrätietoisesti siitä, että virkistysukeltajien tulisi sukeltaa yhdessä sukellusparin kanssa. Yllä kerrotussa kertomuksessa sukelluspari antoi sukeltajalle merkin, ennen kuin tältä pääsi ilma loppumaan. Pari myös saattoi sukeltajan pintaan valmiina tarjoamaan apuaan tarvittaessa.

Kyseessä olevalla sukeltajalla oli vähältä piti -tilanne, ja se oli hänelle hyödyllinen oppitunti. Onneksi hän sai vielä mahdollisuuden kokea uusia sukelluksia tulevaisuudessa. Tämä tapaus päättyi onnellisesti

erityisesti siksi, että sukeltaja pysyi rauhallisena nousun aikana, hän pysytteli lähellä sukelluspariaan ja täytti tasapainotusliivinsä ilmalla pinnalle päästyään.

Eräs toinen tähän tapaukseen liittyvä näkökulma on erityisen tärkeä nykyajan sukeltajia ajatellen. Aikaisemmin sukeltajat käyttivät vedenalaisessa valokuvauksessa 24 tai 36 kuvan filmirullia. Silloin vedenpitävät kamerat olivat melkoisia investointeja. Sukeltajat olivat tuolloin paljon yleisemmin jo hyvin kokeneita ennen ensimmäisen kameras ostamista. Tänä päivänä jopa aivan äskettäin kortin saaneet sukeltajat, kuten esimerkkitapauksemme nainen, valitsevat harrastukseksi vedenalaisen valokuvauksen, joka on suhteellisen halpaa. He aloittavat valokuvauksen jo ennen kuin heille on kehittynyt sukelluskokemuksen ansiosta tarkka kyky ymmärtää eri tilanteita. Kun tämä suhteellisen vähäinen kokemus ja kameras aiheuttama tarkkaavaisuuden heikentyminen yhdistetään, muuttuvat olosuhteet veden alla usein turvattomiksi. Siksi niitä tuoreita sukeltajia, jotka haluavat ottaa kameras mukaansa sukellukselle, neuvotaan keskustelemaan sukellussuunnitelmastaan sukelluspariensä kanssa ennen veteen menemistä. Samoin heidän olisi hyvä harkita tarkkaan ne riskit, jotka johtuvat tarkkaavaisuuden heikentymisestä.